

Zohran Mamdani: Vi kan vinna frihet åt alla

(Ur [Jacobin](#), 27 oktober 2025. Översättning från engelska, Göran Källqvist.)

(Vid ett möte i Queens, New York, igår kväll tillsammans med senator Bernie Sanders och kongressledamot Alexandria Ocasio-Cortez, talade Zohran Mamdani till en åhörarskara på 13.000 personer: ”Alltför länge har friheten tillhört bara de som har råd att köpa den.” – *Jacobin*.)

När jag tittar ut över er alla här i Forest Hills Stadium är det frestande att tro att detta ögonblick hela tiden var förutbestämt. Men när vi startade denna kampanj den 23 oktober, för ett år och tre dagar sedan, fanns det inte en enda TV-kamera där för att bevaka den.

När vi startade denna kampanj för ett år och tre dagar sedan var mitt namn en statistisk avvikelse i varenda opinionsundersökning. Fyra månader senare, så sent som i februari i år, tårades våra ögon när vårt stöd hade nått hela 1%. Vi räknades tillsammans med den kända kandidaten ”någon annan”. Jag har alltid vetat att vi kunde besegra honom.

När vi startade denna kampanj för ett år och tre dagar sedan brydde sig inte den politiska världen så mycket om det, eftersom vi ville bygga en rörelse som återspeglade staden så som den verkligen är, inte bara en sådan som politiska konsulter tror finns i en tabell.

Och när vi startade denna kampanj för ett år och tre dagar sedan viftades vi i maktens salar bort som ett skämt. Tanken att i grunden förändra vilka ledningen tjänar i den här staden var otänkbar. Hur skulle vi någonsin kunna besegra de angrepp för tiotals miljoner dollar som skulle följa, frågade de sig, även om vi fick kraft?

Ändå visste det vi vet nu. New York är inte till salu.

När unga kom i rekordstort antal, när invandrare såg sig själva i stadens politik, när tidigare skeptiska pensionärer vågade drömma igen, så talade vi med en röst: New York är inte till salu.

Och när vi nu står på tröskeln till att ta tillbaka staden från korrumperade politiker och miljardärer som finansierar dem, låt då våra ord eka så högt inatt att Andrew Cuomo kan höra dem i sin lägenhet för 8000 dollar i månaden. Låt dem eka så högt att han kan höra oss även om han är i Westchester ikväll. Låt dem eka så högt att hans marionettmästare i Vita huset hör oss: ”New York är inte till salu.”

Tretton dagar efter att vi tillkännagav vår kandidatur vann Donald Trump återigen presidentvalet. Bronx och Queens upplevde en av de största högersvängarna i något län i vårt land. Oavsett vilka artiklar man läste eller vilken TV-kanal man satte på, så verkade det vara samma nyhet: vår stad var på väg åt höger.

Dödsrunor skrev om Demokraternas förmåga att nå asiatiska väljare, unga väljare, manliga väljare. Om och om igen får vi höra, att om vi hoppas kunna besegra Republikanska partiet, så är det bara möjligt genom att bli Republikanska partiet.

Andrew Cuomo sa att vi inte hade förlorat på grund av att vi hade underlåtit att tala till arbetande

amerikaners behov, utan på grund av att vi hade lagt ner för mycket tid på att tala om badrum och idrottslag.

Det var ett tillfälle då det verkade som om vår politiska horisont krympte. Och i detta ögonblick hade New York ett val. Välja att slå till reträtt eller välja att kämpa. Och valet vi gjorde var att sluta lyssna på experterna och börja lyssna på er.

Vi åkte till två av de ställen där högersvingen var störst: Fordham Road och Hillside Avenue. Dessa New York-bor var långt från karikatyren av Trump-väljare.

De sa till oss att de stödde Donald Trump för att de kände sig fränkopplade från Demokratiska partiet, som hade blivit nöjt med medelmåttighet och bara gav sin tid till de som gav miljoner. De sa till oss att de kände sig övergivna av ett parti som stod i tacksamhetsskuld till företagen, och bad om deras röster efter att bara ha berättat för dem var de var mot istället för att presentera en vision av vad det var för.

De sa till oss att de inte längre trodde på ett system som inte ens låtsades erbjuda lösningar på den största utmaningen i deras liv, levnadsomkostnaderna. Hyran var för hög. Matvarorna var för dyra. Det var också barnomsorgen, och även bussbiljetterna. Och det räckte inte ens att ha två eller tre jobb.

Trots alla sina många brister hade Trump lovat dem ett program som skulle ge dem mycket mer pengar i fickan och sänka levnadsomkostnaderna. Donald Trump ljög. Det var upp till oss att hålla löftet till de arbetande människor som han struntade i.

Under primärvalets åtta månader sa vi till New York-borna hur vi tänkte oss att ta itu med just denna kostnadskris. Vi gjorde det inte ensamma.

Det var en rörelse som drevs av tiotusentals vanliga New York-bor som knackade dörr mellan 12-timmarsskiftet på jobbet och ringde på telefon till deras fingrar domnade. Folk som aldrig hade röstat tidigare blev orubbliga röstvärvare. Gemenskap uppstod. Vår stad lärde känna varandra och sig själv. Det, mina vänner, var er rörelse, och det kommer den alltid att vara.

När snön smälte och frosten töade, började kampanjen växa snabbare än någon nånsin trodde var möjligt. Så många donatorer gav bidrag att vi tvingades be er att sluta donera. Snälla sluta.

Vi klättrade i opinionsundersökningarna snabbare än Andrew Cuomo kunde slå Donalds Trumps nummer. Folk började lära sig hur mitt namn uttalades.

Och miljardärerna blev rädda. Eller, som *New York Times* beskrev det, gick Hamptons i grund och botten i gruppterapi om borgmästarkampanjen.

Andrew Cuomo och hans företagskompisar gjorde allt de kunde för att göra vår kampanj skrämmande och liten. De pumpade in miljoner i sin kampanj, förlängde mitt skägg konstgjort för att göra mig mer hotfull, utmålade vår stad som ett dystopiskt helvete, och arbetade natt och dag för att splittra folket i New York.

De misslyckades.

När jag gick längs Manhattan bara några dagar innan valet, gick hundratals New York-bor bredvid mig. Och när vi klev in på Times Square under en reklamtavla som visade att oddsen att Cuomo

skulle vinna var nästan 80%, visste vi att de så kallade experterna var på väg att få fel igen.

Det antogs att Andrew Cuomo ofrånkomligen skulle vinna. Och den 24 juni krossade vi denna ofrånkomlighet.

Vi vann med 13%, med mest röster i något primärval i New York Citys historia. En del av de här New York-borna hade röstat på Trump. Många andra hade aldrig röstat tidigare. Och när Andrew Cuomo ringde för att erkänna nederlaget kl 22:15, sa han i telefonen att vi hade skapat en oerhörd kraft.

När man envist kräver att bygga en koalition med plats för alla New-York-bor, så är det just det man skapar: en oerhörd kraft. Den kraften har bara ökat under de senaste fyra månaderna. Nu har vi mer än 90.000 frivilliga.

Och vi har talat med miljontals fler New York-bor. Under de senaste månaderna har vi lagt fram nya planer på hur vi kommer att styra, anställa tusentals fler lärare till våra skolor, ta itu med konsulterna och avtalen i stadens styrelse, och ge oss i kast med den slutgiltiga fienden i New York Citys infrastruktur: byggnadsställningar.

Men när kampanjen under de senaste veckorna har gått in på sina sista dagar, har vi bevittnat uppvisningar i islamofobi som är chockerande.

Andrew Cuomo, Eric Adams och Curtis Sliwa har inte någon plan för framtiden. Det enda de har är det förflutnas scenario. De har försökt göra valet till en folkomröstning, inte om kostnadskrisen som förtär New York-bornas liv, utan om den religion jag tillhör och det hat de försöker normalisera.

Vi använde månader för att övertyga världen som New York-bor har rätt att ha råd med denna stad som vi alla älskar. Nu tvingas vi försvara tanken att en muslim ska ha tillåtelse att leda den.

Samma stora bidragsgivare och utskämnda politiker har försökt beröva oss på vår strävan, eftersom de inte tycker att ni förtjänar skönheten av ett värdigt liv. Och om och om igen har de uppmuntrat er att drömma mindre eftersom de vet att ett New York med nya drömmar skulle skada deras företags finanser. Jag anser att den här staden är som universum, att den ständigt expanderar.

Vi förtjänar en ledning för staden som är lika ambitiös som de arbetande New York-bor som gör den till den härligaste staden i världen. Vi kan inte vänta på att någon annan ska ordna det. Vi har inte råd med lyxen att vänta, ty alltför ofta är att vänta att lita på de som har fått oss hit. Den 4 november kommer vi att få tillbaka vår stad i den riktning den tillhör.

Och när vi gör det kommer vi att svara på en fråga som vårt land har brottats med ända sedan vårt grundande: Vem ska tillåtas att vara fri?

Det finns en del som hör frågan och vet svaret på den utan att tveka. Det är oligarkerna som har samlat på sig enorma förmögenheter på de som arbetar från innan det ljusnar vid horisonten till långt efter att himlen har mörknat. De är Amerikas rövarbaroner, och de anser att deras pengar ger dem större inflytande än resten av oss.

Jag talar inte bara om alla Bill Ackman och Ken Langone i världen. Jag talar om personer vars namn ni inte känner till, som inte har några betänkligheter att bidra med mer till super-PAC-er än vi någonsin skulle beskatta dem, och som firar när dessa PAC-er översvämmar våra TV-sändningar med reklamslag som klistrar orden ”global jihad” över mitt ansikte.

Deras frihet kommer inte bara på bekostnad av värdighet och sanning. Den kommer också på andras bekostnad. De är de auktoritära personer som försöker hålla oss i ett fast grepp, eftersom de vet att vi när vi väl kommer loss aldrig kommer att kunna hållas nere igen.

Alla dessa personer tror att New York är till salu. Alltför länge har friheten bara tillhört de som har råd att köpa den, mina vänner. New Yorks oligarker är världshistoriens rikaste personer i den rikaste staden i det rikaste landet. De vill inte att den ekvationen ska förändras. De kommer att göra allt de kan för att förhindra att deras grepp ska minska.

Sanningen är lika enkel som icke förhandlingsbar. Vi har alla rätt till frihet.

Var och en av oss, det arbetande folket i denna stad, taxichaufförerna, kockarna, sköterskorna, alla som lever anständigt och inte girigt – alla vi ska bli fria.

Och tack vare mer än 90.000 frivilligas hårda arbete i varenda hörn i denna stad är det just detta vi kommer att säga till världen den 4 november. Ty medan Donald Trumps miljardärdonatorer tror att de har pengarna för att köpa detta val, så har vi en rörelse. Och vi är en rörelse som inte är rädd för det vi tror på. Och vi har trott på det länge nu.

De som oroar sig för hur denna rörelse kan se ut den 1 januari är de som den 23 oktober oroade sig hur den skulle kunna se ut ikväll. Men vårt syfte har inte förändrats och det har inte heller våra löften.

Som jag sa på kvällen när jag tillkännagav [min kandidatur], så är det faktiskt stadens styrelses jobb att göra våra liv bättre. Och med just de ord jag yttrade den 23 oktober, så är detta det jag står för, mina vänner.

Vi ska frysa hyrorna för mer än två miljoner hyresgäster med stabiliserade hyror och använda alla resurser vi har tillgång till för att bygga bostäder för alla som behöver det.

Vi kommer att ta bort biljetterna på varenda busslinje och få det som idag är landets långsammaste bussar att röra sig i staden med lätthet.

Och vi kommer att skapa gratis allmän barnomsorg åt föräldrar, så New York-bor kan uppfostra sin familj i den stad de älskar.

New York, tillsammans ska vi frysa [*publiken ropar "hyran!"*]

New York, tillsammans ska vi göra bussarna snabba och [*publiken ropar "gratis!"*]

New York, tillsammans ska vi ge allmän [*publiken ropar "barnomsorg!"*]

Vi ska göra vår stad till en stad där alla som kallar det sitt hem kan leva ett värdigt liv. Ingen New York-bo ska någonsin behöva avstå något de behöver för att överleva på grund av höga priser.

Och vi ansåg då, vi anser idag, och vi kommer att anse imorgon att det är stadens styrelses jobb att leverera denna värdighet.

Värdighet, mina vänner, är ett annat sätt att säga frihet.

När jag står framför er ikväll får jag stor styrka från de som har arbetat kraftfullt för frihetens sak i Amerika, som vägrade acceptera att regeringen inte kunde klara av det krisen krävde av den. När folkets makt överträffar de mäktigas inflytande finns det ingen kris som regeringen inte kan bemöta.

Det var regeringen som genomförde New Deal för att lyfta en generation ur fattigdom, skapa underbara offentliga nyttigheter och införa rätten för facklig organisering och kollektivavtal.

Mina vänner, den tid då regeringen anser att en fråga är för liten och en kris för stor måste upphöra. Ty vi behöver en ledning som arbetar precis lika hårt som våra fiender. En ledning som är stark nog för att vägra gå med på den verklighet som vi inte kommer att acceptera och smida den framtid som vi förtjänar.

En regering som vägrar gå med på att en av fyra New York-bor lever i fattigdom, som vägrar acceptera att mer än 150.000 elever i allmänna skolor är hemlösa, som vägrar acceptera att två vanliga löner inte räcker för att betala amorteringar i den här staden, och en ledning som vägrar att ni på grund av priserna tvingas bort från den stad som ni dagligen hjälper till att bygga.

Om och om igen har vårt land vacklat på randen till hopplöshet. Idag är en av dessa gånger. Men vid alla dessa ögonblick har arbetande människor sträckt sig ut i mörkret och omformat vår demokrati.

Vi kommer inte längre att tillåta Republikanska partiet att vara det enda partiet med framåtanda.

Vi kommer inte längre att tvingas öppna en historiebok för att läsa om Demokrater som leder med stora idéer.

Mina vänner, världen förändras. Det handlar inte om huruvida denna förändring kommer att ske. Det handlar om vem som kommer att förändra.

Vi står inför en möjlighet som få av oss någonsin har haft och ännu färre har tagit. Det är möjligheten att visa världen vad det betyder att erövra frihet. Det är möjligheten att leva upp till arvet från de som kom före oss.

Vi behöver inte avgöra en kris' omfattning. Vårt val är hur vi svarar.

Låt oss vinna ett stadshus som arbetar för de som sliter för att köpa livsmedel, inte för de som strävar efter att köpa vår demokrati. Och låt oss se fram mot 1 januari när det hårda arbetet att styra kommer att börja.

De vid makten försöker beskriva våra politiska löften som illusioner som kommer att gå upp i rök så fort vi närmar oss stadshuset. Låt oss istället visa dem att de är åberopanden av den framtid som vi ska erövra.

Och låt oss bevisa för alla New York-bor att en expansiv politik inte bara är inbillning. Den kräver att få bli förverkligad. Vi kan göra stadshuset till en plats där New York-bor kommer att förvänta sig framtiden, inte bara misslyckanden.

Men vi är inte där än. Precis som Andrew Cuomos seger i primärvalet ansågs vara oundviklig har samma skildring börjat uppstå runt oss idag. När vi läser artiklar som beskriver en segerrik historia efter valet samtidigt som röstandet just har börjat, när vi ser att oddsen att vi ska segra ligger runt 90% så kom ihåg detta: ni läser samma saker som Andrew Cuomo läste när han gick till sängs varje kväll i juni, och trodde att hans seger var säker. Vi kan inte låta vår rörelse fyllas av självgodhet.

Så jag ber bara om en enda sak från var och en av er under de sista nio dagarna: mer.

Jag vet att ni är trötta, och för det rekommenderar jag lite Adenithé. Och ändå ber jag om mer.

Jag vet att attackerna har ökat, att en varm säng är mer inbjudande än att gå uppför sex trappor. Att ännu en kväll knacka dörr efter en lång arbetsdag känns skrämmande. Och ändå ber jag om mer. Jag ber om mer eftersom det är det enda sättet att erövra en framtid av mer.

Så om ni kan, mina vänner, så uppmanar jag er: res er upp. Om ni har knackat på en dörr så tänd era lampor. [*Publiken börjar tända sina lampor.*] Om ni ska knacka dörr så sätt på era lampor. Om ni har mer att ge, tänd era lampor. Låt oss tillsammans lysa så starkt att det jagar bort allt mörker.

Under de kommande nio dagarna och de månader och år som följer kommer makthavarna att kasta allt i sin arsenal mot oss. De kommer att göra av med miljontals dollar. De kommer att angripa oss ur varje tänkbar vinkel. Men vi kommer inte att ge vika. Vi kommer inte att svikta. Vi ska besegra oligarkerna och vi ska återge våra liv sin värdighet.

För nästan 89 år sedan idag talade Franklin D Roosevelt till en publik på många tusen på Madison Square Garden. Han sa: ”Jag vill att det ska sägas om min första regering att självskhetens och maktlystnadens krafter mötte sin like i den. Jag vill att det sägs om min andra regering att dessa krafter mötte sin överman i den.”

Mina vänner, jag vill att det ska sägas om vår kampanj att självskhetens och maktlystnadens krafter mötte sin like i den. Och jag skulle vilja att det sägs om vårt stadshus att dessa krafter mötte sin överman i det.

New York, vårt arbete har bara börjat. Den 4 november befriar vi oss själva.